

Hyödyllistä tietoa kirjojen kansainvälisestä tunnuksesta: Mihin tarvitaan ISBN-tunnusta?

1972 käyttöön otetun maailmanlaajuisen kirjojen standarditunnuksen ansiosta kirjojen tilaaminen on nopeutunut huomattavasti - tänään tilattu kirja voi olla perillä jo seuraavana päivänä. Aikoinaan kiivasta keskustelua aiheuttanut numerointi on helpottanut kustantamotoimintaa aina näihin päiviin asti. Olemme koonneet tänne BoD-kirjailijoita koskevia ISBN-tunnukseen liittyviä ohjeita.

Mikä ISBN on?

Kirjojen kansainvälistä standarditunnusta - lyhyesti ISBN - on käytetty kirjojen yksilöllisenä tunnuksena jo yli 30 vuotta ja yli 160 maassa. ISBN-tunnukset ovat siis kansainvälisesti voimassa olevia luettelointinumeroita, joiden avulla jokainen kirja on tunnistettavissa. Erityisesti yhä enemmän lisääntyvien sähköisten kustantamopalveluiden myötä tunnuksia kului nopeammin kuin oli alunperin ajateltu, ja tunnusten määrän laajentaminen tuli välttämättömäksi: entisten 10-numeroisten lukujen sijaan ISBN-tunnukset ovatkin olleet tammikuusta 2007 lähtien 13-numeroisia. ISBN:n rakenne säilyi ennallaan, tunnuksen eteen vain lisättiin vain kolme uutta numeroa.

Mistä tiedoista ISBN koostuu?

13-numeroinen ISBN koostuu viidestä elementistä, jotka erotetaan väliviivalla selvästi toisistaan. ISBN muodostetaan:

- **Etuliitteestä:** Kirja-alalla ISBN:n eteen lisätään etuliite 978, ja myöhemmin, kun tunnukset on käytetty loppuun 978-etuliitteen kanssa, otetaan käyttöön etuliite 979.
- **Maatunnuksesta:** Maatunnus tarkoittaa maata, maantieteellistä aluetta tai kielialuetta. 951 tai 952 kertoo, että teos on julkaistu Suomessa.
- **Kustantajatunnuksesta:** Kustantajatunnuksella voidaan selvittää, kuka on teoksen kustantaja. Tunnuksen pituus (1-5 merkkiä) vaihtelee kustannustoinnin laajuuden mukaan. BoD-kustantajatunnus on 498.
- **Julkaisutunnuksesta:** Julkaisutunnus yksilöi tietyn kustantajan yksittäiset julkaisut.
- **Tarkistusmerkistä:** Tarkistusmerkin avulla voidaan varmistaa tunnuksen oikeellisuus erityistä laskukaavaa käyttämällä. Joidenkin ISBN-tunnusten lopussa oleva X-kirjain tarkoittaa roomalaista numeroa "10". Näin numero 10 voidaan ilmoittaa yhtenä merkinä.

Mihin kirjan kohtiin ISBN täytyy painaa?

ISBN on painettava takakanteen ja kirjan julkaisutietoihin. Mikäli käytät BoD:lta saatua ISBN-tunnusta, BoD on mainittava julkaisutiedoissa teoksen kustantajana. Kirjan takakanteen sijoitetaan myös viivakoodi, jotta kirjan tiedot voidaan lukea moderneilla kassalaitteilla. Em. EAN-viivakoodi on samalla kirjan ISBN-tunnus. BoD:lta saatu ISBN-tunnus jaetaan seuraavalla tavalla: 978-952-498-XXX-X.

Mistä saan ISBN-tunnuksen?

Mikäli julkaiset teoksesi BoD:n kautta, ISBN-tunnus sisältyy palvelun hintaan. Mikäli olet jo tehnyt BoD:n kanssa perussopimuksen ja suunnittelet jo kirjasi toteutusta, soita meille tai lähetä sähköpostia, niin ilmoitamme sinulle kirjaprojektisi ISBN-tunnuksen nopeasti ja vapaamuotoisesti. Mikäli haluat käyttää omaa ISBN-tunnusta, ota yhteyttä Suomen Kansalliskirjaston ISBN-keskukseen. Lisätietoja osoitteesta isbn-keskus@helsinki.fi.